

1. EGÉSZSÉGÜGYI RENDSZEREK ELEMZÉSE

TÁRGY NEPTUN KÓDJA:	EMK3M041_1M
KREDITPONT:	6
TÁRGYFÉLÉV:	0
TANTÁRGYFELELŐS:	Dr. Gaál Péter, egyetemi docens
OKTATÓK:	Dr. Sinkó Eszter
A TANTÁRGY JELLEGE:	alapozó kurzus, kötelező
VIZSGAFORMA:	kollokvium
OKTATÁSI IDŐ/FÉLÉV:	36 tanóra
OKTATÁSI FORMA:	gyakorlat
ELŐFELTÉTEL:	-

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK:

A kurzus középpontjában az egészségügyi rendszer, mint a társadalom egyik alrendszere szerepel. Ahhoz, hogy meg lehessen érteni, mitől olyan egy rendszer, mint amilyen, tudnunk kell, milyen környezetben, milyen társadalmi közegben értelmezhetjük jelenlétét. Ennek megfelelően, egy speciális szemüvegen keresztül szemléljük, milyen fontosabb nemzetközi rendszerek ismertek, és ehhez képest a magyar egészségügynek milyen speciális tulajdonságai vannak. Emellett górcső alá vesszük, hatnak-e, illetve hogyan és milyen mértékben, a különböző rendszerek az egyének egészségi állapotára.

Az intézmények szociológiai fogalmából kiindulva, a társadalmi struktúrákon keresztül jutunk el az egészségügyi rendszertípusokig, azonosítjuk őket, és a magyar rendszert is besoroljuk az egyik típusba. Majd az egészség-betegség fogalompár értelmezését is segítségül hívva, meghatározzuk az egészségi állapotra ható tényezőket. Az általánosból kiindulva fogunk eljutni a legkonkrétabb szintig, az egyén szintjéig.

A KURZUS ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSE:

A kurzus célja, hogy segítse az egészségügy jelenlegi és jövőbeli vezetőit értelmezni, mi történt és mi történik „velük”, egészségügyi intézményeikkel az egészségügy átalakítása során. Az egészségügyi szervezetek hatékony vezetése ugyanis elképzelhetetlen a környezet ismerete, figyelembe vétele, elemzése nélkül, különösképpen akkor, ha az igen gyorsan, szinte napról napra változik, alakul. Megszerzett szaktudásukkal érthetőbbé és ezáltal kiismerhetőbbé válik a környezet, az egészségügy átalakításában ezáltal nemcsak szenvedő alanyként, hanem partnerként lesznek képesek részt venni és azt befolyásolni.

Mіндеzt a tudást, szakértelmet és szemléletmódot egy alapozó kurzuson sajátíthatják el a hallgatók, amely jó alapot biztosít a később sorra kerülő tantárgyak számára. Az egészségügyi rendszerek elemzése az egészségpolitikai kurzussal együtt az egész program

egyik keretét adja, kiegészítve mindazon ismeretekkel, amely „Az egészségügy finanszírozás és rendszerfejlesztés” c. kurzus keretében kerül bemutatásra.

A KURZUS KÖZELEBRŐL MEGHATÁROZOTT CÉLJAI:

A kurzus végére a hallgatóknak képessé kell válniuk arra, hogy:

- súlyozzanak, melyek a fontos és kevésbé fontos dimenziók, jellemzők az egészségügyi rendszereket illetően, és így elsajátítsák a makro-elemzés egyik fajtáját,
- felismerjék, melyik rendszer milyen kategóriába sorolható és miért,
- ismerjék a magyar egészségügy eddigi történetét, fejlődését, jelenlegi helyzetét, és képesek legyenek azt szervezetük alakítása, fejlesztése során alkotó módon felhasználni,
- az egészség-betegség dilemmájának, és az egészségi állapotra ható tényezők megismerése útján elsajátítsák azt a rendszer szintű szemléletmódot, amellyel képessé válnak az egészségügy átalakulásnak kritikus értékelésére és hatásainak a szervezet fejlesztésében történő kreatív megjelenítésére.

RÖVID TARTALOM:

Alapfogalmak, összefüggések, elemzési módszerek. Főbb külföldi egészségügyi rendszerek összehasonlító elemzése. A magyar egészségügyi rendszer története és jellemzése. Az egészség-betegség fogalmi rendszere.

OKTATÁSMÓDSZERTAN:

Kérdésekkel irányított beszélgetés, kiscsoportos feladatmegoldás, ország-bemutató csoportprezentációk.

SZÁMONKÉRÉS:

A hallgatók minősítése négy fő komponensből tevődik össze:

- órák alatti aktivitásból, amely a végső minősítéshez 10%-kal járul hozzá,
- előadás megtartása, amely a végső minősítéshez 20%-kal járul hozzá,
- két esszé megírása, amely a végső minősítéshez 40%-kal járul hozzá.
- a kurzus szóbeli vizsgával zárul, amelyen a második dolgozat téziseit kell megvédeni, amely a végső minősítéshez 30%-kal járul hozzá.

Az előadással és a dolgozatírással kapcsolatos elvárásokat, részleteket a kurzus folyamán ismertetjük.

A KURZUS LEGFONTOSABB KÖTELEZŐ TANANYAGAI:

- Robert K. Merton: Társadalomelmélet és társadalmi struktúra (143-154.o.; 172-183.o.; 198-208.o.)
- Orosz Éva: Félúton vagy tévúton (18-20. o., 27-31. o, 68-85 o.)
- Sinkó Eszter: Egészségügyi rendszerek. Kézirat
- Sinkó Eszter: Az egészségügyi reform alternatívái. Kézirat
- R. G. Evans, M.L. Barber, Th. R. Marmor: Miért egészségesek egyesek és mások nem? A. de Groytier, 1994. 2. fejezet

NÉHÁNY AJÁNLOTT IRODALOM:

- Émile Durkheim: A társadalmi tények magyarázatához (36. o.; 71-79. o.; 108-115. o.)
- Orosz Éva: Egészségügyi rendszerek és reformtörekvések (60-87. o.)
- Szalai Júlia: Az egészségügy betegségei, V. fejezet: Eredmények és feszültségek az egészségügyben (117-176. o.)
- F.A. von Hayek: Piac és szabadság KJK, 1995. V.5. Társadalom-biztosítás (395-419 o.).
- Sinkó Eszter: Privatizációs elvek az egészségügyben, Egészségügyi Gazdasági Szemle, 1996. okt.